

Jak sobie poradzić z omacnicą prosowianką?

Autor: mgr inż. Kamil Młynarczyk

Data: 23 czerwca 2018

Omacnica prosowianka to niebezpieczny owad w uprawie kukurydzy i chmielu, który w skali kraju powoduje straty do 30% a w przypadku gradacyjnego występowania potrafi zniszczyć całą plantację.

Larwy omacnicy powodują, co roku straty w plonie zarówno w przypadku uprawy na ziarno jak i na zieloną masę, motyl ten preferuje odmiany kukurydzy o wyższej zawartości cukrów.

Omacnica prosowianka atakuje nie tylko kukurydzę, ale również chmiel czy proso.

Omacnica prosowianka

Omacnica prosowianka jest ćmą, czyli motylem nocnym. Formy dorosłe żywią się głównie pyłkiem nie wyrządzając szkód. Niebezpieczne są natomiast larwy u motyli nazywane gąsienicami. **To właśnie dorosłe larwy zimują w glebie, zwłaszcza w większych częściach roślin, które nie zostały należycie rozdrobnione.** Nasilenie występowania gąsienic obserwować możemy zwłaszcza w uprawie monokulturowej, gdzie znacznie wszystkich częściach rośliny, od korzeni po kwiatostan, najbardziej jednak preferuje część bogate w cukry a więc ziarno i miękisz gąbczasty znajdujący się wewnątrz łodygi kukurydzy. Larwa wyjadając środek łodygi prowadzi do utraty stabilności rośliny, co za tym idzie to możliwość wylegania przy wietrze.

fot. mgr inż. Kamil Młynarczyk

Chmiel również jest atakowany przez omacnicę. Na zdjęciu widać pierwsze objawy żerowania czyli bielenie rośliny, następnie cała roślina zasycha.

Mimo stosowania fungicydów w postaci zapraw nasiennych wystąpienie omacnicy prosowianki może doprowadzić do wnikięcia patogenów i powodowania chorób. Doprowadzić to może wówczas do magazynowania w kolbach mykotoksyny groźnych dla ludzi i zwierząt.

Kolby, w których żerowały posiadają nie tylko mniejszą ilość ziarniaków, ale również kolba jest zanieczyszczona odchodami gąsienic, takie zanieczyszczanie w przypadku uprawy kukurydzy słodkiej, całkowicie dyskwalifikuje kolbę do spożycia.

Chemiczne zwalczanie omacnicy prosowianki

fot. AgroFoto (kusaska)

Żer omacnicy prosowianki.

Chemiczne zwalczanie omacnicy prosowianki jest trudne przede wszystkim z uwagi na termin, kiedy to przypada okres składania jaj i wylęgu larw, który przypada na początek kwitnienia. Wówczas

kukurydza o odpowiednich warunkach ma ponad 2m wysokość i wjazd w taką kukurydzę może odbyć się tylko wyspecjalizowanymi opryskiwaczami o dużym prześwicie. **Utrudnieniem jest również wybór samego terminu** i w tym przypadku proponuje się **przeprowadzenia zabiegu insektycydem dwukrotnie**, pierwszy jak tylko larwy wyklują się z jaj, mniej więcej koniec pierwszej dekady lipca, kolejny od 7 do 14 dni później.

System ochrony niechemicznej

fot. AgroFoto (agrolnik517)

Omacnica prosowianka.

W przypadku motyla omacnicy prosowianki istnieje bardzo dobrze rozwinięty system ochrony niechemicznej, wymaga on jednak odpowiedniego przemyślenia i wybór odpowiedniej metody dla danej sytuacji. W przypadku ochrony biologicznej stosuje się przeważnie dwie metody.

Pułapki feromonowe

Pierwsza polega na wykładaniu **pułapek feromonowych, które zwabiają samce, samice wówczas składają niezaplodnione jaja**. W tej metodzie należy zwrócić szczególną uwagę na to, aby atraktant zwabiający samce był ciągle w pułapce, wykładanie pułapek można **zacząć już z początkiem czerwca**.

Pułapka z owada

fot. AgroFoto (pawelb1973)

Omacnica prosowianka w kolbie kukurydzy.

Drugą metodą na zwalczanie omacnicy prosowianki to wykorzystanie **blonkówki niewielkich rozmiarów zwanej kruszynkiem** (*Trichogramma spp.*). Jest to owad z rodzaju *Trichogrammatidae*, który jest pasożytem jaj wielu innych owadów. Zwłaszcza tych z rzędu motyli (*Lepidoptera*) jak również rolnic, piętnówek i słonecznicy orężówki. Na mniejszych powierzchniach nie jest trudno o wyłożenie preparatów zawierających owada. Natomiast na dużych powierzchniach może być to kłopotliwe. Rolnicy w takich przypadkach stosują specjalne własnoręcznie przerobione maszyny do wyrzutu kulek z preparatem. **Przy stosowaniu tej metody należy zwrócić szczególną uwagę na termin wykładania** tak, aby wylęg larw kruszynka przypadł na składanie jaj przez omacnicę. W celu polepszenia działania przeważnie wyklada się preparat parokrotnie w 14 dniowych odstępach. W kukurydzy na ziarno czy kiszonkę wystarczy już przeważnie 2-krotne prawidłowe wyłożenie, natomiast w kukurydzy cukrowej nawet 3 i więcej.

Zabiegi agrotechniczne

Należy pamiętać również o odpowiedniej agrotechnice. Niszczenie roślin o grubych łodygach w znacznym stopniu uniemożliwi poprawne prezimowanie larw w glebie, tak samo odpowiednio wykonana orka.